

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Warmtenetten Investeringssubsidie (WIS)

In opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Handleiding 2023

>> Duurzaam, Agrarisch, Innovatief
en Internationaal ondernemen

Inhoudsopgave

1. Introductie	3
2. Doel en achtergrond	4
3. Soorten projecten	4
3.1 Type projecten	4
3.2 Type investeringen	4
4. Kom ik in aanmerking?	5
5. Hoe beoordelen wij uw aanvraag?	7
5.1 Beoordeling	7
5.2 Afwijzingsgronden	7
6. Subsidie en subsidiabele kosten	8
6.1 Subsidiebudget en maximale subsidie	8
6.2 Verschil tussen kosten die wel en niet in aanmerking komen	8
6.3 Projectkosten	9
6.4 Andere subsidies en fiscale regelingen	9
7. Aanvraagprocedure in 5 stappen	10
8. Onderdelen van de subsidieaanvraag	11
9. U krijgt subsidie voor uw project	13

1. Introductie

Deze handleiding helpt u bij het voorbereiden en indienen van een subsidieaanvraag voor de Warmtenetten Investeringsubsidie (WIS). Lees onder meer over de klimaatdoelen waar uw project aan moet bijdragen. Welke andere eigenschappen uw project moet hebben en op welke wijze wij de projectvoorstellen beoordelen. Ook leest u over subsidiepercentages, steunbedragen en andere subsidievoorwaarden. En ten slotte wat er gebeurt nadat u uw aanvraag bij ons heeft ingediend.

Deze handleiding beschrijft de onderwerpen op hoofdlijnen. De uitgeschreven (gedetailleerde) voorwaarden vindt u in de regelings-tekst en de toelichting op de regeling. De gepubliceerde regeling vindt u op www.rvo.nl/WIS.

Goed om te weten:

U dient uw subsidieaanvraag in via het [eLoket](#) van RVO. Hiervoor gebruikt u een eHerkenningmiddel met betrouwbaarheidsniveau 3. Vraag op tijd eHerkenning aan. Dit kan enkele werkdagen duren. <https://www.rvo.nl/onderwerpen/over-ons/zaken-regelen/inloggen>.

Begin op tijd met uw aanvraag in het eLoket. Het invoeren van de gegevens en het uploaden van (veel) bijlagen kost tijd.

Stuur met uw subsidieaanvraag een projectplan mee. Een projectplan beschrijft de activiteiten die tot resultaten en tot de projectdoelstelling leiden. Dit leggen wij in hoofdstuk 8 van deze handleiding verder uit. U kunt het Model Projectplan gebruiken. Deze is te downloaden op onze website.

Wij vragen u om een overzicht van mijlpalen, momenten waarop u een of meerdere resultaten bereikt (wilt bereiken) en go/no-go momenten. Deze vult u in het model Exploitatieberekening in. Onze formulieren sluiten hierop aan. Op basis van dit overzicht bepalen wij ook uw subsidievoorschotten.

Als u uw aanvraag instuurt, geeft u ons ook toestemming om gegevens uit uw aanvraag te gebruiken voor project- en/of voortgangsrapportages op statistisch niveau. De gegevens in die rapportages zijn niet te herleiden naar een individueel project, persoon of onderneming. U geeft hiervoor toestemming door het vakje aan te vinken bij het aanvraagformulier.

Belangrijk:

In de regeling staat dat wij de subsidieaanvragen op volgorde van binnenkomst behandelen (first come, first serve). De dag waarop de subsidieaanvraag volledig is, geldt hierbij als ijkmoment. Ontvangen wij meer dan één aanvraag op de dag dat het subsidieplafond wordt bereikt? Dan stellen wij de volgorde van die aanvragen vast met een loting.

Is uw aanvraag niet volledig of onduidelijk? Dan kunnen wij u vragen om aanvullende informatie. Dit kan leiden tot afwijzing van uw aanvraag. Het moment waarop u de gevraagde informatie instuurt, is dan het nieuwe moment van indiening. Uw aanvraag kan daardoor achteraan in de rij van aanvragen terecht komen. Zorg er daarom voor dat uw aanvraag compleet, duidelijk en goed onderbouwd is.

U moet uw complete subsidieaanvraag indienen voor **16 december 2023 17:00 uur**.

Hoewel deze publicatie met de grootste zorg is samengesteld, kunnen wij geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten. De teksten zoals gepubliceerd in het Staatsblad en de Staatscourant zijn leidend.

2. Doel en achtergrond

Voor een groot deel van de gebouwde omgeving is aansluiting op een warmtenet de warmtestrategie met de laagste nationale kosten. Efficiënte warmtenetten zijn daarmee belangrijk in het halen van de CO₂-reductiedoelstellingen. Tegelijk blijkt dat de business case van veel warmtenetten in de bestaande gebouwde omgeving een onrendabele top hebben. Daardoor worden de netten vaak niet gerealiseerd. Om de aanleg van warmtenetten te stimuleren introduceren wij deze nieuwe investeringssubsidie voor warmtenetten. Zo zijn de warmtenetten beter betaalbaar voor afnemers. In het Coalitieakkoord staat dat deze nationale investeringssubsidie de onrendabele toppen van warmtenetten (deels) financiert. Dit zorgt voor tijdige opschaling van warmtenetten om de klimaatdoelen voor 2030 te halen: 500.000 nieuwe aansluitingen in de bestaande bouw (woningen) op een warmtenet.

3. Soorten projecten

3.1 Type projecten

Het gaat bij deze subsidie om investeringssteun voor investeringen in warmtenetten voor kleinverbruikers- (kleiner dan 100 kW) en blokaansluitingen in de bestaande bouw. Uw project richt zich op het aanleggen van een nieuw warmtenet in de bestaande bouw om woningen te verwarmen voor ruimteverwarming en het verwarmen van tapwater.

U ontvangt geen subsidie voor kleinverbruikersaansluitingen in nieuwbouw en grootverbruikersaansluitingen voor industrie, utiliteit, glastuinbouw; als dit geen blokaansluitingen zijn.

3.2 Type investeringen

De kosten die voor subsidie in aanmerking komen zijn de kosten van het warmtenet tot en met de aansluiting en de afleverset (voor kleinverbruikers). Bij blokaansluitingen komen de kosten van aanleg tot de aansluiting in aanmerking voor subsidie. Dus exclusief de kosten van aansluiting en afleverset. Hieronder vallen niet de investeringen in de bronnen zelf of investeringen na de afleverset, zoals het inpandig leidingstelsel en de binneninstallatie. Ook komen investeringen in warmtebronnen, warmteopslag, warmtepompen of hulpwarmtebronnen niet in aanmerking voor subsidie.

Let op: u moet alle investeringen van het totale warmtenetproject, dus ook de investeringen voor bovengenoemde niet-subsidiabele onderdelen, duidelijk maken in uw aanvraag.

4. Kom ik in aanmerking?

De belangrijkste voorwaarden uit de regeling hebben we voor u op een rij gezet. Zie voor alle voorwaarden de tekst van de regeling.

Wie kan subsidie aanvragen?

- Een individuele onderneming die voor eigen rekening en risico investeert in een warmtenet.
- Een onderneming kan de WIS aanvragen. Deze ondernemingen moeten een vaste inrichting of dochteronderneming in Nederland hebben op het moment dat wij subsidie betalen. Een vaste inrichting betekent dat de onderneming duurzaam personeel in dienst heeft. Een postbus in Nederland is niet voldoende.
- Ook bij een 'dochteronderneming' moet de onderneming duurzaam deelnemen aan het economisch leven.
- Provincies en gemeentes mogen meedoen in projecten als aandeelhouder van de onderneming die de subsidie aanvraagt. Zij kunnen zelf **geen** subsidie ontvangen.

Waarvoor kunt u subsidie aanvragen?

- Voor investeringen in een efficiënt warmtenet voor kleinverbruikers- en/of blokaansluitingen in de bestaande bouw.
- Wat is een efficiënt warmtenet? Het warmtenet voldoet aan de eisen die gelden voor energie-efficiënte stadsverwarming en -koeling. Dit staat in punt 124 van artikel 2, van de algemene groepsvrijstellingsverordening.
- Het warmtenet levert aan minimaal 5 bestaande gebouwen in de openbare ruimte en levert aan minimaal 25 kleingebruikers in de gebouwde, bestaande omgeving.
- De CO₂-uitstoot van de geleverde warmte van het warmtenet moet uiterlijk in 2030, onder de 25 kg per geleverde GJ liggen. Dit toont u aan met het door de minister vastgestelde model (artikel 7a, vierde lid, van de Warmteregeling).

Wat is de subsidiehoogte?

- Het subsidiebedrag voor de aanleg van het warmtenet is niet hoger dan het verschil tussen de kosten die in aanmerking komen en de exploitatiewinst, mits:
- de subsidiebijdrage is ten hoogste 45% van de kosten die in aanmerking komen;
- de subsidiebijdrage per kleinverbruikersaansluiting maximaal € 6.000 is.
- De grens die als eerste wordt bereikt (de € 6.000 per aansluiting of de 45%) geldt als maximum.
- De subsidie is ten hoogste € 20.000.000 per investeringsproject.

Wanneer mag ik beginnen en hoe lang mag mijn project duren?

- U mag niet met de aanleg van het warmtenet starten voordat u de subsidieaanvraag indient. U mag dus ook nog geen verplichtingen aangaan of kosten maken voor dit warmtenet. Leidend is het moment waarop u een verplichting aangaat, dus een opdracht verstrekt voor de aanleg van het warmtenet. In hoofdstuk 6 leest u meer over kosten die wel en niet-subsidiabel zijn.
- Neem binnen 1 jaar na subsidieverlening een definitieve investeringsbeslissing voor de realisatie van het warmtenet. U stuurt dit naar ons.
- Verstrek de opdracht(en) voor de aanleg van het warmtenet binnen 3 jaar na subsidieverlening en stuur ook dit naar ons.
- U mag niet langer dan 7 jaar over uw project doen (realisatietermijn).

Wat is nog meer belangrijk?

- U moet aantonen dat de kwaliteit van het project voldoende is. Dit blijkt uit:
 - Uitwerking van het project
 - Aanpak en methodiek
 - Omgang met risico's
 - Uitvoerbaarheid
 - Deelnemende ketenpartners, stakeholders en afnemers
 - Effectieve en efficiënte inzet van beschikbare middelenToon dit aan door het projectplan volledig in te vullen. Gebruik daarvoor het **model Projectplan**. Heeft u deze volledig ingevuld? Dan is de kans groot dat u een volledige aanvraag indient.

Een aantal onderdelen van het projectplan leggen wij verder uit.

- Bij de beoordeling van alle subsidieaanvragen kijken wij naar de bijdrage die u zelf inlegt. Kunt u uw eigen financiële bijdrage niet op tijd doen? Dan is de kans groot dat de uitvoering van uw project niet lukt. Of dat het project pas veel later van start gaat. Als wij niet voldoende vertrouwen hebben in de financiële haalbaarheid van uw project wijzen wij uw aanvraag af. Onderbouw daarom goed in het projectplan hoe u uw eigen bijdrage in de kosten financiert. Dit kunt u doen met een verklaring van uw bank of investeerder, een (recent) jaarverslag en/of een businessplan. In het tabblad 'Financiering' van het model Exploitatieberekening vult u de financiering van uw project in. Stuur bij uw aanvraag ook de documenten mee ter onderbouwing van dit overzicht. Lees meer informatie en spelregels: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/subsidiespelregels/ezk/financiering>.
- Toon aan dat de aanleg van het warmtenet in lijn is met het beleid en (mogelijke) plannen van de gemeente. Dit onderbouwt u in het projectplan. Om de onderbouwing aan te vullen kunt u ook

een verklaring van de gemeente of een samenwerkingsovereenkomst meesturen.

- Toon aan dat de ketenpartners, stakeholders en afnemers voldoende betrokken zijn bij uw project. Onderbouw dit in het projectplan. Stuur hiervoor bijvoorbeeld overeenkomsten en/of overige verklaringen mee.
- Toon aan dat het haalbaar is dat u minimaal 60% van het aantal kleinverbruikersaansluitingen in het aan te sluiten gebied, zoals opgenomen in het projectplan, zal aansluiten. Dit doet u binnen de gestelde realisatietermijn van 7 jaar. Omschrijf in het projectplan hoe u dit gaat doen. Stuur hierbij stukken mee die uw uitleg ondersteunen. Denk hierbij aan aansluit- en intentieovereenkomsten of enquêteresultaten.
- Met een ingevuld [model Exploitatieberekening](#) en mijlpalenbegroting onderbouwt u de kosten die in aanmerking komen, de onrendabele top en het aan te vragen subsidiebedrag.
- Maak een duidelijke splitsing tussen de kosten die voor subsidie in aanmerking komen en de kosten die niet in aanmerking komen. Wij leggen dit verder uit in het model Projectplan, model Exploitatieberekening en de mijlpalenbegroting.

Toets uw projectidee bij ons met het [projectideeformulier](#). Een projectidee is een korte beschrijving van het project. Wij kijken of het projectidee aansluit bij de voorwaarden van de subsidie. Globaal kijken we naar de kwaliteit van het projectidee. De subsidieaanvraag is uitgebreider dan het projectidee. Wij controleren pas bij de subsidieaanvraag of deze écht voldoet aan de subsidievoorwaarden.

Belangrijk:

Wij vragen u meerdere bijlagen met uw aanvraag mee te sturen voor de onderbouwing van de subsidieaanvraag:

- Projectplan
- Model Exploitatieberekening
- Voorlopig of definitief ontwerp of bouwbestek met daarop de afbakening van het aansluitgebied met de leidingen en het type gebouwen
- Protocol voor de overeengekomen werkzaamheden voor de accountant
- Verleende concessies, vergunningen
- Onderbouwing van de financiering van uw eigen bijdrage
- Document waaruit blijkt dat uw warmtenet duurzaam is
- Kostenraming
- Overige bijlagen: offertes, beschikkingen overige subsidies enzovoort

Tip:

Zorg ervoor dat de informatie in deze bijlagen op elkaar aansluit. Ook moet het duidelijk zijn waar de informatie vandaan komt. Daarmee maakt u de aanvraag transparant en kunnen wij deze beter beoordelen. Als de aangeleverde informatie niet compleet is, niet aansluit, of in verschillende bijlagen van elkaar verschilt, leidt dit tot vertraging, extra verzoek om het toesturen van informatie of afwijzing.

5. Hoe beoordelen wij uw aanvraag?

5.1 Beoordeling

Wij beoordelen de aanvragen op volgorde van binnenkomst. Daarbij telt de datum dat uw aanvraag compleet is. In hoofdstuk 6 leest u meer over de bijlagen die u moet meesturen. Als uw aanvraag compleet is, is de beoordelingstermijn maximaal 8 weken. De beoordelingstermijn kunnen we éénmalig verlengen met 8 weken. Voldoet uw project aan de voorwaarden en zijn er geen redenen voor afwijzing? Dan kunt u subsidie krijgen, zolang er budget beschikbaar is.

5.2 Afwijzingsgronden

In onderstaande gevallen wijzen wij uw projectvoorstel zeker af:

- De investering past niet in de regeling. Het past niet in de beschrijving van de projecten die we beogen met deze subsidieregeling.
- U maakt niet aannemelijk dat u het project binnen de maximaal toegestane looptijd realiseert (7 jaar).
- U heeft onvoldoende aannemelijk gemaakt dat u de eigen bijdrage kunt financieren.
- Uw plan geeft onvoldoende vertrouwen dat de betrokkenen de capaciteiten hebben om het project uit te voeren.
- Uit uw plan blijkt onvoldoende of uw project technisch of economisch haalbaar is.
- De kwaliteit van het project is onvoldoende. Dat blijkt uit de beschreven aanpak en methodiek, hoe u omgaat met risico's en de uitvoerbaarheid. U toont onvoldoende aan dat alle benodigde ketenpartners en stakeholders in het project vertegenwoordigd zijn. Ook is het niet duidelijk of u de beschikbare middelen effectief en efficiënt inzet.
- U ontving al eerder een WIS-subsidie voor hetzelfde investeringsproject.
- Het warmtenet uit uw project levert niet aan minimaal 5 bestaande gebouwen in de openbare ruimte of aan minimaal 25 kleingebruikersaansluitingen.
- U maakt niet duidelijk dat de CO₂-uitstoot van de geleverde warmte binnen 3 jaar na realisatie, uiterlijk in 2030, onder de 25 kg per geleverde GJ ligt.

6. Subsidie en subsidiabele kosten

6.1 Subsidiebudget en maximale subsidie

Het beschikbare budget voor de WIS is € 150 miljoen. De regeling opent op 1 juni 2023 om 09:00 uur en sluit op 16 december 2023 om 17:00 uur.

6.2 Verschil tussen kosten die wel en niet in aanmerking komen

- U ontvangt alleen subsidie voor investeringen in een warmtenet voor:
 - individuele kleinverbruikersaansluitingen (kleiner dan 100kW);
 - blokaansluitingen in de bestaande bouw.
- U ontvangt geen subsidie voor:
 - kleinverbruikersaansluitingen in de nieuwbouw;
 - grootverbruikersaansluitingen voor bijvoorbeeld industrie, utiliteit en glastuinbouw; als dit geen blokaansluitingen zijn.
- De kosten voor kleinverbruikersaansluitingen waarvoor u subsidie krijgt, zijn de kosten van het warmtenet tot en met de aansluiting en afleverset. Bij blokaansluitingen zijn dat de kosten van aanleg van het distributienet tot de aftakking van de aansluitleiding naar de betreffende blokaansluiting. Veel warmtenetprojecten bestaan uit combinaties van kleinverbruikers- en grootverbruikersaansluitingen. Of zijn voor utiliteit of nieuwbouw. Sommige onderdelen van het warmtenet worden dan voor alle doelgroepen aangelegd. Zoals bijvoorbeeld bij warmteleidingen of overdrachtsstations met een grotere capaciteit. De regeling is er alleen voor kleinverbruikers- en blokaansluitingen in de bestaande bouw. Ondanks dat investeringen in extra capaciteit voor bijvoorbeeld utiliteit of nieuwbouw, én de infrastructuur en aansluitingen een businesscase verbeteren of beter haalbaar maken, komen deze kosten niet voor subsidie in aanmerking.
- Maak duidelijk welke investeringen u doet in leidingen, aansluitingen en andere onderdelen die u als extra capaciteit aanlegt voor bijvoorbeeld nieuwbouw of grootverbruikersaansluitingen ten behoeve van glastuinbouw, utiliteit. Deze komen niet in aanmerking voor subsidie en brengen wij in mindering op de subsidiabele investeringskosten.
- Beschrijf duidelijk de investeringen die u doet in extra capaciteit in de onderdelen voor aansluitingen in de bestaande bouw. Denk bijvoorbeeld aan een gecombineerde secundaire leiding voor zowel kleinverbruikersaansluitingen als utiliteit. Geef ook aan dat deze kosten niet in aanmerking komen voor subsidie.
- De kosten voor extra capaciteit bepalen wij naar rato van het vermogen (in kW) van de aan te leggen extra capaciteit. Per onderdeel van het warmtenet voor extra capaciteit geldt de volgende berekening:

- Maak eerst de totale capaciteit van het warmtenet inzichtelijk in de verschillende onderdelen van het warmtenet (primair net, secundair net, overdrachtsstation, etc.).
- Onderbouw de benodigde capaciteit voor de kleinverbruikers- en blokaansluitingen (de kosten die in aanmerking komen).
- Onderbouw de hoeveelheid extra capaciteit (voor nieuwbouw, grootverbruikersaansluitingen, utiliteit, enzovoort) in kW in de verschillende onderdelen van het warmtenet (de kosten die niet in aanmerking komen).
- In bovengenoemde capaciteitsberekeningen gebruiken wij voor kleingebruikersaansluitingen een vaste standaardcapaciteit van 6kW. U kunt hiervan niet afwijken in uw berekening.
- Deel de extra capaciteit door de totale capaciteit van het betreffende onderdeel. De uitkomst is een percentage niet-subsidiabele kosten (komen niet in aanmerking voor subsidie).
- Pas dit percentage toe als korting op de geraamde investeringskosten voor het betreffende onderdeel. De uitkomst is de subsidiabele kosten voor het betreffende onderdeel (komen in aanmerking voor subsidie).
- U maakt verschil tussen de kosten die wel en niet in aanmerking komen in het tabblad 'Begroting' van het model Exploatieberekening. Doe dit duidelijk per onderdeel van het warmtenet. In het projectplan en het voorlopig ontwerp kunt u dit nog duidelijker onderbouwen.
- Onderbouw de kosten en het aan te leggen warmtenet met een goed gedetailleerde kostenraming op basis van een voorlopig ontwerp. Of het definitieve ontwerp, als u deze heeft.

Werkelijk gemaakte kosten bij vaststelling

- Geef bij vaststelling van uw project duidelijk de werkelijk gemaakte kosten aan waarvoor u subsidie krijgt. Dit doet u met een overzicht waarin de totale subsidiabele kosten (komen in aanmerking voor subsidie) van de activiteiten staan. Daarbij voegt u een kostenopbouw die is toegespitst op de verschillende kostenonderdelen (zoals primair-, secundair net, overdrachtsstations, kosten aansluitingen, etc.). Stuur ons daarnaast een eindverslag dat bestaat uit:
 - opleverdossier van de uitvoerder van het werk inclusief 'as-built' tekeningen van het gerealiseerde warmtenet;
 - overzicht van de gerealiseerde aansluitingen en verwachte aansluitingen voor de komende 10 jaar;
 - vervolgstappen die u na afloop van het project zet om te komen tot voltoop van het warmtenet;
 - algemene en technische beschrijving van het uitgevoerde investeringsproject en de afwijkingen;
 - opschalingsmogelijkheden van het warmtenet;

- document waaruit blijkt dat het warmtenet in gebruik is genomen;
- document waaruit blijkt dat het warmtenet voldoet aan de eisen van een efficiënt warmtenet, als bedoeld in artikel 4.10.2 van de WIS-regeling;
- controleverklaring van de accountant.

6.3 Projectkosten

Projectkosten zijn kosten die rechtstreeks toe te rekenen zijn aan een project. Projectkosten die in aanmerking komen voor subsidie, berekenen we in overeenstemming met artikel 46 van de algemene groepsvrijstellingsverordening en artikel 10 van het Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies. U kunt alleen kosten opvoeren die u activeert op de balans. Kosten die u rechtstreeks in de winst- en verliesrekening verantwoordt, komen niet in aanmerking. Lees ook [Subsidiespelregels ministerie van Economische Zaken en Klimaat \(rvo.nl\)](#).

Niet-subsidiabele kosten

- escaleren naar een stuurgroep;
- opstellen van een risicomangementmodel;
- opstellen van rapportages om aan subsidieverplichtingen te voldoen;
- administratieve verantwoording;
- kosten voor het houden van bewonersbijeenkomsten/bewonersparticipatie/marketingkosten;
- kosten voor de indieningsdatum;
- financieringskosten;
- kosten die rechtstreeks in de winst- en verliesrekening verantwoord worden;
- soortgelijke kosten.

Subsidiabele kosten

- kosten die rechtstreeks te maken hebben met de realisatie van het investeringsproject;
- kosten die u activeert als investering in het warmtenet, bijvoorbeeld ontwerp;
- projectmanagement en het aanvragen van een vergunning;
- loonkosten kunt u opvoeren tegen € 60 per uur;
- alleen kosten die u maakt tijdens de projectperiode van het project komen voor subsidie in aanmerking.

6.4 Andere subsidies en fiscale regelingen

Als een provincie, gemeente of andere overheid subsidie verleent aan het project voor dezelfde kosten, noemen we dat samenloop (cumulatie) van subsidies. Het beoordelen van deze subsidie vraagt maatwerk per project. Geef bij uw subsidieaanvraag aan welke andere subsidies u ontvangt of verwacht te ontvangen. Geef dit aan in het tabblad 'Begroting' van het model Exploitatieberekening. We noemen het samenloop (of 'cumulatie' of 'stapeling van subsidies') als u vanuit 2 verschillende regelingen of andere overheidsfondsen bijdragen ontvangt voor **dezelfde** investeringskosten.

Er zijn 3 situaties denkbaar:

Situatie 1:

Het aangevraagde subsidiebedrag (WIS + een andere regeling) is kleiner dan € 20 miljoen en/of de steun voor het project (WIS + een andere regeling) is niet groter dan de maximaal toegestane steunruimte uit de algemene groepsvrijstellingsverordening (AGVV).

Deze situatie komt voor als het aangevraagde subsidiebedrag is gebaseerd op:

- 45% van de in aanmerking komende subsidiabele kosten óf
- de subsidiebijdrage per kleinverbruikersaansluiting.

In dit geval beoordelen wij voor u de steunruimte.

Situatie 2:

Na toepassing van de subsidiepercentages (van de WIS en andere regelingen) is het totale subsidiebedrag (aangevraagd + eventueel al toegekende) groter dan € 20 miljoen. Wij kunnen maximaal € 20 miljoen verstrekken. Wij controleren of de combinatie met de andere subsidies het maximale steunbedrag van € 20 miljoen (conform de Algemene groepsvrijstellingsverordening) overschrijdt. In dat geval verlagen wij de subsidie die wij verstrekken zo dat u het toegestane maximum ontvangt. Deze situatie komt voor als u € 20 miljoen of meer aanvraagt op basis van meerdere subsidieregelingen.

Situatie 3:

Na toepassing van het subsidiepercentage (100%) van de volledige onrendabele top. Zou dit leiden tot meer subsidie (WIS + een andere regeling) dan de onrendabele top? Dan verlagen wij de subsidie die wij verstrekken zo dat het toegestane maximale percentage van 100% niet overschrijdt.

U kunt de Energie-investeringsaftrek (EIA) combineren met de WIS. De EIA is een belastingvoordeel en geen subsidie. Dit heeft bij de vaststelling van de definitieve WIS na afloop van het project, wel effect. Het belastingvoordeel zorgt voor een lagere netto investering.

De EIA wordt (bijna) altijd later aangevraagd dan de WIS. Daarom houden we bij verlening van de WIS geen rekening met een eventuele EIA-aanvraag. Bij de EIA-aanvraag brengen we alleen definitief vastgestelde subsidies in mindering op het investeringsbedrag. Toegezegde of toegekende (verleende) subsidies waarvan wij de hoogte op een later moment definitief moeten vaststellen, vermeldt u niet in uw EIA-aanvraag. Dat geldt ook voor aangevraagde of nog aan te vragen subsidies. Omdat het EIA-voordeel wel de investeringskosten van een investeringsproject verlaagt, brengt u het ontvangen EIA-voordeel bij de vaststelling van de WIS wel in mindering op de subsidiabele kosten. Het betreft het EIA-voordeel dat u tot en met de einddatum van het project krijgt.

7. Aanvraagprocedure in 5 stappen

Stap 1 – Benader ons met een vraag

Toets uw projectidee bij ons met het [projectideeformulier](#). Een projectidee is een korte beschrijving van het project. Wij kijken of het projectidee aansluit bij de voorwaarden van de subsidie. Globaal kijken we naar de kwaliteit van het projectidee. De subsidieaanvraag is uitgebreider dan het projectidee. Wij controleren pas bij de subsidieaanvraag of deze écht voldoet aan de subsidievoorwaarden.

Stap 2 – Dien uw subsidieaanvraag op tijd in

U kunt een subsidieaanvraag indienen tijdens de openstellingstermijn. Dien uw subsidieaanvraag in via het eLoket: www.rvo.nl/eloket. Om in te kunnen dienen heeft u een eHerkenningmiddel nodig. U heeft minimaal betrouwbaarheidsniveau 3 nodig. Vraag dit tijdig aan! Dit kost een aantal werkdagen. [Lees hier meer](#).

De WIS sluit op 16 december 2023 17:00 uur. Zorg dat uw aanvraag op tijd bij ons binnen is. Als uw aanvraag te laat binnenkomt of na sluiting niet compleet is, wijzen wij deze af. Dit is ook het geval als uw aanvraag door technische of andere ict-oorzaken te laat bij ons binnenkomt.

Stap 3 – Is uw aanvraag volledig?

Als uw aanvraag binnenkomt, controleren wij of u alle benodigde stukken meegestuurd heeft (zie hoofdstuk 8). Is uw aanvraag compleet? Dan nemen we uw aanvraag in behandeling. Anders ontvangt u een e-mail met het verzoek om de aanvraag aan te vullen. Aanvragen die we ontvangen op de sluitingsdag nemen wij alleen in behandeling als ze compleet zijn. Ná de sluitingsdag is er geen mogelijkheid meer om uw aanvraag aan te vullen. Wij sturen alle berichten over uw subsidieaanvraag naar u of als u dat aangeeft, naar een intermediair. Wij sturen u alle berichten per e-mail.

Stap 4 – Beoordeling van de aanvraag

Wij beoordelen de aanvragen op volgorde van binnenkomst van de aanvragen. Daarbij geldt de datum dat uw aanvraag compleet is. Ontvangen we op de dag dat het budget is uitgeput meerdere volledige aanvragen? Dan bepalen we via loting de rangschikking.

Wij bekijken of er inhoudelijke of financiële redenen zijn om uw subsidieaanvraag af te wijzen. Voldoet uw project aan de inhoudelijke eisen? Dan kunt u subsidie krijgen zo lang er budget beschikbaar is.

Stap 5 – Uitsluitel over toekenning of afwijzing

De termijn voor beoordeling van uw aanvraag op volgorde van binnenkomst is 8 weken. Deze termijn kunnen wij éénmalig verlengen met 8 weken. Stellen wij u tijdens de beoordeling aanvullende vragen? Dan schuift de beoordelingstermijn op met het aantal dagen dat u nodig heeft voor het beantwoorden van die vra(a)g(en).

8. Onderdelen van de subsidieaanvraag

Een subsidieaanvraag bestaat uit de volgende onderdelen:

Aanvraagformulier

- Bijlage 1: projectplan (met bijlagen, zoals kostenraming, berekening CO₂ uitstoot, overzicht aan te sluiten gebied)
- Bijlage 2: model Exploitatieberekening (met begroting, financieringsplan en mijlpalen)
- Bijlage 3: voorlopig of definitief ontwerp of bouwbestek met daarop de afbakening van het aansluitgebied met de leidingen en het type gebouwen
- Bijlage 4: rapport van bevindingen van uw accountant (hiervoor volgt de accountant het protocol. Download deze op de website.)
- Bijlage 5: verleende concessies, vergunningen
- Bijlage 6: onderbouwing van de financiering van uw eigen bijdrage (zie ook [Financiering subsidieproject](#)).
- Bijlage 7: document waaruit blijkt dat uw warmtenet duurzaam is (op www.rvo.nl/warmtewet staat een invulformat en toelichting op de methodiek)
- Bijlage 8: kostenraming
- Overige bijlagen: offertes, kostenraming, beschikkingen overige subsidies enzovoort.

Dien uw aanvraag in via [eLoket](#) en voeg de gevraagde bijlagen toe.

Het aanvraagformulier

U of een intermediair vult het aanvraagformulier in [eLoket](#) in en ondertekent dit met een digitale handtekening (eHerkenning niveau 3). Als een intermediair de aanvraag voor u indient, dan moet u eerst de intermediair machtigen.

Bijlage 1: projectplan

Uw subsidieaanvraag beoordelen we inhoudelijk op basis van het projectplan. Bekijk hiervoor het [model Projectplan](#) op onze website.

Opbouw van het projectplan

Een van de bijlagen bij de subsidieaanvraag is het projectplan. Om uw subsidieaanvraag goed te kunnen beoordelen, gebruikt u voor het projectplan het [model Projectplan](#) en de daarin genoemde hoofdstukindeling. Ook het voorlopig ontwerp, de kostenraming en de shapefile van het aan te sluiten gebied, wijk, gebouwen zijn onderdeel van het projectplan. In het [model Projectplan](#) staat welke onderdelen u moet behandelen en de toelichtingen.

Een projectplan beschrijft het project, heeft structuur en bestaat uit:

- Samenvatting
- Resultaten
- Activiteiten
- Projectorganisatie

- Onderbouwing investering
- Businesscase
- Slaagkans en beheersing van risico's
- Financiering van (de eigen bijdrage in) het project

De activiteiten leiden tot een of meerdere resultaten die bijdragen aan het doel van uw project. De samenhang en afhankelijkheid tussen de activiteiten en de resultaten, met kansen en risico's werkt u uit in uw projectplan. Met het projectplan, exploitatieberekening en bijbehorende bijlagen toont u aan dat het project voldoende kwaliteit heeft om te slagen.

Tip: Zorg ervoor dat alle gegevens bij het projectplan aansluiten en overeenkomen met de andere bijlagen die u meestuurt, zoals de kostenraming, het ontwerp, enzovoort. Verwijs in het projectplan naar deze stukken waar dit zinvol is.

Bijlage 2: model Exploitatieberekening

Wij berekenen de uiteindelijke subsidiebijdrage die u aanvraagt met de [model Exploitatieberekening](#). Deze berekening laat de onrendabele top zien van de kosten die in aanmerking komen over een exploitatieperiode van 30 jaar.

Naast de exploitatieberekening neemt u in ditzelfde model op:

- mijlpalenbegroting van de kosten die wel en niet in aanmerking komen voor subsidie;
- financieringsplan.

Licht in het projectplan en alle bijlagen de verschillende posten toe.

Tip: Zorg ervoor dat alle gegevens in het [model Exploitatieberekening](#) aansluiten en overeenkomen met de andere bijlagen die u meestuurt, zoals kostenraming, het ontwerp, enzovoort. U dient dit zeer gedetailleerd aan te leveren.

Bijlage 3: voorlopig ontwerp

Hiermee geeft u een gedeelte van de technische onderbouwing van uw project. Ook laat u met dit ontwerp zien hoe ver een project in ontwikkeling is. In plaats van een voorlopig ontwerp, mag u ook een definitief ontwerp indienen.

U levert het voorlopig of definitief ontwerp aan in pdf-formaat. Het dient minimaal te bestaan uit:

- Tekening met leidingligging in het x-y vlak, afgestemd op andere ondergrondse- en bovengrondse infrastructuur en overdrachtsstations.
- Ontwerp huisaansluitingen (eventueel voor een selectie van veel voorkomende referentiewoningen).
- Scan op archeologie, bodemverontreiniging, bomen.
- Op de tekening maakt u ook zichtbaar:
 - Fasering van de aanleg van het warmtenet.
 - Leidingdelen voor levering aan grootverbruikers en/of nieuwbouw (niet-subsidiabel). Voor de niet-subsidiabele leidingdelen dient u een duidelijke nummering / labeling aan te geven op de tekening die ook gehanteerd wordt in de uitsplitsing van de kosten zoals bedoeld in artikel 4.10.4, derde lid, zodat dit herleidbaar is.
- Ontwerp aansluitingen: voor aansluitingen van particuliere woningeigenaren binnen het project mag u volstaan met een ontwerp van enkele veel voorkomende referentiewoningen. In het ontwerp van de aansluitingen maakt u minimaal inzichtelijk:
 - leidingloop door- en/of langs de gebouwen;
 - benodigde bouwkundige werkzaamheden;
 - positie van de afleverset(s);
 - demarcatie tussen warmtebedrijf en gebouweigenaar die gehanteerd wordt bij de werkzaamheden om de aansluiting te realiseren;
 - indien van toepassing: de verdere benodigde aanpassingen die door de gebouweigenaar moeten worden gedaan aan isolatie en/of het afgiftesysteem.

Tip: Zorg ervoor dat het ontwerp aansluit en overeenkomt met de overige bijlagen die u meestuurt, zoals kostenraming, model exploitatieberekening, enzovoort.

Bijlage 4: rapport van bevindingen

De Europese Unie stelde sancties in tegen Rusland. Daarom moet een accountant verbonden partijen van uw onderneming onderzoeken. Dit doet hij op basis van het sanctiebeleid en de daarbij behorende sanctielijst. Uw accountant stelt zijn onderzoek vast in een rapport van bevindingen. Hiervoor volgt hij het protocol. Download deze op de [website](#).

Bijlage 5: vergunning of concessie (als dit nodig en aanwezig is)

Is uw project zo ver dat de gemeente of andere partijen een concessies of vergunningen heeft verleend? Stuur deze mee als bijlage.

Bijlage 6: onderbouwing financiering eigen bijdrage

U moet in uw aanvraag uitleggen hoe u het project financiert. Het gaat dan om het deel van de projectkosten waarvoor u geen subsidie krijgt (uw eigen bijdrage in de projectkosten). Onderbouw dit bijvoorbeeld met een verklaring van uw bank of investeerder, een (recent) jaarverslag en/of een businessplan.

De financiering moet dus voldoende aannemelijk zijn, eventueel onder de voorwaarde van het ontvangen van deze subsidie. Kunt u dit niet aantonen of kunt u niet zelf (voldoende) bijdragen? Dan wijzen wij uw aanvraag af. Er is dan onvoldoende vertrouwen in de financiering van het project.

U financiert uw eigen bijdrage met bijvoorbeeld:

1. Eigen middelen/vermogen: u heeft voldoende financiële middelen en/of inkomsten om uw project te financieren. Dit toont u aan door een financieringsbesluit en de jaarrekening.
2. Lening en/of investering: u toont aan dat uw project met een lening en/of investering het project wordt gefinancierd. Dit toont u aan door een bankverklaring of een verklaring van iemand die u geld leent of samen met u investeert in het project.
3. Subsidies van andere overheden zoals gemeenten, provincies of de Europese commissie: een cumulatie (samenloop of stapeling) van subsidies is meestal maar beperkt mogelijk door cumulatief of uitsluitingsbepaling. Dit toont u aan door een beslissing op de betreffende subsidieaanvraag (voor hetzelfde project). Heeft u deze nog niet? Stuur dan een kopie van uw aanvraagformulier.
4. Financiering van niet-overheden: een (cash) sponsoring bijdrage van een derde.

Wij wijzen een aanvraag af als er onvoldoende vertrouwen is dat u het project kan financieren. De kans op mislukking van de uitvoering van het project of dat het project pas veel later van start gaat is dan te groot. Zie ook de [Subsidiespelregels EZK](#)

Bijlage 7: duurzaamheid warmtenet

Beschrijf de duurzaamheid van het warmtenet. Dat deze voldoet aan de eisen zoals in de regeling van de WIS staat. Het resultaat is een berekening van de CO₂-uitstoot per geleverde GJ zoals bedoeld in artikel 7a, vierde lid, van de Warmteregeling. Op onze pagina [Warmtewet](#) vindt u hiervoor een invulformat en een toelichting op de methodiek. Vul het format volledig in en stuur het mee als bijlage bij dit projectplan. Gebruik voor kleine netten (minder dan 500 aansluitingen op het volledige warmtenet na uitvoering van het project) het eenvoudige format.

Met dit ingevulde format toont u aan dat de uitstoot van het warmtenet na afloop van de werkzaamheden, en uiterlijk in 2030, niet hoger is dan 25 kg CO₂ per geleverde GJ.

Overige bijlagen

Heeft u meer bijlagen die die belangrijk zijn voor het project? Wij adviseren u deze mee te sturen. Het kan gaan om:

- rapporten ter onderbouwing van de technische of economische claims die u in het projectplan doet;
- offertes;
- intentieverklaringen, samenwerkingsovereenkomsten;
- contracten voor afname of levering van warmte;
- jaarrekening(en).

9. U krijgt subsidie voor uw project

Komt uw project voor subsidie in aanmerking? Dan ontvangt u hiervan schriftelijk bericht per e-mail met een beschikking. Hierin staat hoeveel subsidie u krijgt, welke voorwaarden er mogelijk nog gelden en aan welke bepalingen u moet voldoen.

Voorschotten

Wij keren het subsidiebedrag in delen aan u uit. U krijgt automatisch een eerste voorschot binnen 2 weken na verlening of na de start van de activiteiten. Dit geldt alleen als wij geen aanvullende voorwaarden stellen.

U krijgt in totaal 90 procent van het subsidiebedrag als voorschot. Dit verdelen we over de hele projectperiode. De voorschotten verdelen wij op grond van de mijlpalen die u in de modellen Exploitatieberekening en Projectplan aangeeft af. Binnen een mijlpaalperiode verdelen wij de kosten lineair (in gelijke bedragen per kwartaal). Wij betalen binnen 2 weken na de startdatum en na een nieuw kwartaal uit. De laatste 10 procent van het subsidiebedrag betalen wij na afsluiting uit, bij de vaststelling van uw project.

Als het project vertraagt, moet u dit aan ons melden. U vraagt aan ons toestemming met een wijzigingsverzoek. Zo kunnen wij ook het uitbetalen van de voorschotten aanpassen. Ontvangt u langere tijd onterecht voorschotten van ons? Dan kunnen wij deze voorschotten terugvorderen en u een boete opleggen.

Verplichtingen

Houd er rekening mee dat u aan een aantal verplichtingen moet voldoen als uw project subsidie krijgt. De belangrijkste zijn:

- Houd een correcte en overzichtelijke projectadministratie bij.
- Voer het project uit volgens het projectplan en de bepalingen in de beschikking.
- Tijdens het project moet u belangrijke wijzigingen direct aan ons melden en duidelijk maken.
- Vraag vooraf schriftelijk toestemming aan ons als u wijzigingen in de uitvoering van uw project wilt doen.
- Stuur ons aan het eind van het project binnen 13 weken een verzoek om de subsidie vast te stellen en een (openbaar) eindverslag.

Vaststelling

Heeft u uw project afgerond? Dan vraagt u vaststelling van uw subsidie aan. Bij de vaststelling wordt het subsidiebedrag definitief. Bij uw aanvraag om vaststelling voegt u uw eindrapportage toe. Wij bekijken of u de activiteiten heeft uitgevoerd en u de prestaties heeft gehaald.

Voor het indienen van een verzoek tot vaststelling van een subsidie geldt een vaste termijn van 13 weken. De termijn gaat in vanaf de einddatum van uw project. Deze datum staat in de subsidieverleningsbrief, tenzij u uw project verlengd heeft met onze goedkeuring. Bij de vaststelling berekenen wij welk subsidiebedrag u definitief ontvangt. Wij verrekenen het vastgestelde bedrag met de door u ontvangen voorschotten.

Vaststelling hoogte

De definitieve vaststelling van de subsidie baseren wij op basis van de werkelijk door u geïnvesteerde kosten die voor subsidie in aanmerking komen. Het subsidiepercentage voor vaststelling nemen wij op in de brief van de verlening.

De hoogte van uw subsidie bij vaststelling (S_v) berekenen wij met de formule $S_v = \frac{S_b}{I_b} \times I_v$

S_b = het maximum subsidiebedrag (zoals in de subsidiebeschikking staat)

I_b = de bij beschikking bepaalde in aanmerking komende subsidiabele investeringskosten

I_v = de bij vaststelling vastgestelde in aanmerking komende subsidiabele investeringskosten minus het verschil in opbrengsten, ten opzichte van de opgegeven opbrengsten bij aanvraag (zoals opbrengsten uit, aansluitbijdragen, fiscale regelingen, etc.). (zoals is bepaald bij vaststelling)

De hoogte van uw subsidie bij de vaststelling is nooit hoger dan het maximum subsidiebedrag dat in uw subsidiebeschikking staat.

Voorbeeld berekening:

Maximum subsidiebedrag volgens de beschikking	€ 7.000.000
Investeringskosten die in aanmerking komen voor subsidie (volgens de beschikking)	€ 20.000.000
Subsidiepercentage bij verlening	35%

Als de werkelijke kosten hoger zijn dan begroot:

Werkelijke kosten bij vaststelling	€ 22.000.000
Vast te stellen subsidie	€ 7.000.000

Als de werkelijke kosten lager zijn dan begroot:

Werkelijke kosten bij vaststelling	€ 18.000.000
Vast te stellen subsidie	€ 6.300.000

Bijlagen bij uw vaststellingsaanvraag:

Vaststellingsformulier

1. Is het subsidiebedrag per project € 125.000 of hoger? Stuur dan een controleverklaring mee: kijk op [Controleverklaring over projectsubsidie > € 125.000](#).
2. Het eindverslag levert u aan in een openbare versie en een vertrouwelijke versie. In het eindrapport staat in ieder geval:
 - opleverdossier van de uitvoerder van het werk inclusief 'as-built' tekeningen van het gerealiseerde warmtenet;
 - overzicht van de gerealiseerde aansluitingen en verwachte aansluitingen voor de komende 10 jaar;
 - vervolgstappen die u na afloop van het project zet om te komen tot voltoop van het warmtenet;
 - algemene en technische beschrijving van het uitgevoerde investeringsproject en de afwijkingen;
 - opschalingsmogelijkheden van het warmtenet;
 - document waaruit blijkt dat het warmtenet in gebruik is genomen;
 - document waaruit blijkt dat het warmtenet voldoet aan de eisen van een efficiënt warmtenet.

Wat gebeurt er als wij uw aanvraag afwijzen?

Wijzen wij uw subsidieverzoek af? Dit laten wij u per e-mail weten met een beschikking. Wij leggen u dit telefonisch verder uit. Afhankelijk van de reden voor afwijzing bekijken wij met u of het zin heeft dat u een aangepaste (verbeterde) aanvraag naar ons stuurt. Houd er rekening mee dat eerder gemaakte kosten bij een eventuele tweede indiening niet voor subsidie in aanmerking komen.

Dit is een publicatie van:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Graadt van Roggenweg 200 | 3531 AH Utrecht
Postbus 8242 | 3503 RE Utrecht
T +31 (0) 88 042 42 42
Contact
www.rvo.nl

Deze publicatie is tot stand gekomen in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

© Rijksdienst voor Ondernemend Nederland | april 2023
Publicatienummer: RVO-062-2023/HL-DUZA
Foto: Nuon/Jorrit Lousberg

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) stimuleert duurzaam, agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen. Met subsidies, het vinden van zakenpartners, kennis en het voldoen aan wet- en regelgeving. RVO werkt in opdracht van ministeries en de Europese Unie.

RVO is een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Hoewel deze publicatie met de grootste zorg is samengesteld, kan RVO geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten. De teksten zoals gepubliceerd in het Staatsblad en de Staatscourant zijn leidend.